

Mustsõstra-marjavaablase röövik.

Punaseks läinud mustad sõstrad varisevad

Sel aastal läks osa mustasõstramarju väga vara punaseks ja mõne aja möödudes varises maha. Ja veel üks tähelepanek – need marjad olid ebaloomuliku kandidaalse kujuga. Seda nähtust esines vähesel määral ka eelmisel suvel. Tänavu said põõsad õitsemise ajal tugeva öökülma all kannatada. Nii on kahju kahekordne ja marjasaak nigelast nigelam. Mis haigus nii välja lööb ja kas saaks seda kuidagi vältida?

Vastab
VÄINO PALLUM

Neid sõstraid pole tabanud haigus, vaid tegu on mustasõstra-marjavaablase (*Pachynematus pumilio*) ebarööviku kahjustusega. Paharet elab marja sees ja sööb selle seemneid. Välistelt tundub kahjuriga mari olevat terve. Ebaröövik ei tungi marja ise, vaid koorub vaablase poolt õiesigimikku munetud munast. Kahjur toitub arenevatest seemnetest umbes kuu aega, jättes viljaliha peaaegu puutumata.

Marjavaablane ise (valmik) on 3–3,5 mm pikkune, kahe kileja tiivapaariga pruunikaspunane putukas, kelle sirulaius on 7–8 mm. Ta muneb munad ühekaupa suurematesse sigimikesse.

Koorunud röövik on määrdundvalge, kortsuline ja kollakashalli peaga. Täiskasvanult on ta umbes 1 cm pikkune, kaheksa paari tagakehjalgadega. See on üks eristamise tunnus röövikutest (liblikate vastsetest).

Kahjustatud mari värvub terveest paar nädalat varem punaseks, muutub ebakorrapäraselt ribiliseks ja variseb. Varisenud mari on täidetud näripuruga ja ebarööviku väljajäetega. Kahjurite suure arvukuse korral väheneb marjasaak tunduvalt.

Täiskasvanud pahalane puurib viljavarre lähedale augu ja siirdub selle kaudu mulda 3–10 cm sügavusele talvituma. Kaitsvaks voodriks koob ta tihedavõrgulise tumepruuni ca 8 mm pikkuse kookoni, milles nukkub varakevadel. Nukkest koorunud vaablased alustavad lendlust ja munemist musta sõstra

täisõitsemise ajal. Munemiseks valitakse suuremad ja enamarenenud sigimikud, s.t hävitavad kõige tulusamad marjad. Vastavalt sellele eelistab vaablane varavalmivaid suureviljalisi sorte.

Marjavaablase olulise kahjustuse tingisid siinsed talvitustingimused ja valmikute lendlemiseks sobivad ilmaolud.

Tõrjeks korjake enneaegselt värvunud marjad ära ja hävitage, tehke seda enne ebaröövikute väljumist marjadest. Paras aeg selleks on 16–18 päeva pärast õitsemise lõppu.

Sügisel harige reavahed ja põõsaaalused hargiga kaevates. Mulda ümber pöörates hävitate talvituma valmistuvaid ebaröövikuid või viite nad neile mitesobivale sügavusele.

Kevadel, umbes nädal enne varajaste sortide õitsemise algust, pritsige eelmisel aastal suure kahjustuse läbi kannatanud põõsaid Mavrik 2 F-iga (3–4 ml / 10 l). Töödelge pritsimisel ka põõsaaalust mullapinda. Põõsaste täisõitsemise ajal tohib kasutada vaid NeemAzal T/S-i (30–50 ml / 10 l).